

BACK TO THE BASICS VAN KWALITEITSZORG

Gilbert Deketelaere

1

EVEN VOORSTELLEN

Voormalig
beleidsondersteuner,
kwaliteitscoördinator
middelbare school in België

Stichter van het
SOK-netwerk over
kwaliteitszorg
in het onderwijs
www.onderwijskwaliteit.be

Nascholer, spreker, coach
over kwaliteitszorg

Auteur van “Werken aan
kwaliteit op school”
(Politeia, 2021)

Contact: deket@telenet.be

2

SOK-ONLINE IEDEREEN DOET MEE: LEVENDE KWALITEITSZORG OP SCHOOL

Vrijdag 2 december 2022 – www.onderwijskwaliteit.be

- Levende kwaliteitszorg op school?! (Myrte Legemaate)
- Hoe zorg je voor psychologische veiligheid in je team? (Joriene Beks)
- Professionele schoolcultuur als basis van kwaliteitszorg in de school (Henk Galenkamp en Jeannette Schut)
- Hoe je op een waarderende manier voor een kwaliteitscultuur kan zorgen (Saskia Tjepkema)
- Effectief collectief leren met je team of vakgroep: hoe doe je dat? (Steven Mannens)
- Hoe kunnen leraren die samenwerken een High Impact Team worden? (Elisabeth Raes)
- Sturen van samenwerken gericht op leren en kwaliteitsontwikkeling (Bart Schipmolder)
- Wat zijn succesfactoren voor kwaliteitsvol teamwerk onder leraren? (Martijn Vroemen)
- Hoe kun je met Samensturing een kwaliteitscultuur realiseren? (Rianca Evers-den Ouden)
- Aan de slag met het versterken van onze kwaliteitscultuur! (Myrte Legemaate)

3

DE BASICS VAN KWALITEITSZORG

Back to the basics
van kwaliteitszorg

4

WAT IS KWALITEITSZORG?

(GILBERT DEKETELAERE)

5

VOORUITKIJKEN:
MET DE JUISTE DINGEN
ZANDBAKKEN MAKEN

Back to the basics
van kwaliteitszorg

6

“Nobody goes to work to do a bad job.”

W. Edwards Deming

7

Extern	
HET-kwaliteit Vereiste kwaliteit vanuit wet- en regelgeving inspectie en toezichtkaders	ZIJ-kwaliteit Verwachte kwaliteit door leerlingen, ouders en andere belanghebbenden (waardering en tevredenheid)
Intern	
WIJ-kwaliteit Kwaliteiten waarmee de school of het bestuur zich wil onderscheiden (de normen en waarden van de school zelf)	IK-kwaliteit Kwaliteit die iedere leraar, iedere onderwijsmedewerker of leidinggevende wil leveren (persoonlijke professionaliteit)

Bron: (Heijmans & Creemers, 2013, p. 23) Van Eiland naar Wijland Collegiaal leren in de praktijk.

De x-kwaliteit
Verwachte kwaliteit vanuit principes van goede kwaliteitszorg
Verwachte kwaliteit volgens literatuur, onderzoek,...

Gilbert Deketelaere

8

WAT IS KWALITEIT?

Kwaliteit is de mate waarin
de realisatie
van een proces / product / dienst
beantwoordt aan “de juiste”
verwachtingen.
(= *gerealiseerde kwaliteit*)

Gilbert Deketelaere

9

DE JUISTE DINGEN GOED DOEN

It's not enough to do your best; you must know what
to do & then do your best.
(W. Edwards Deming)

Executives are not paid for doing things they like to
do. They are paid for getting the right things done.
(P.F. Drucker)

There is nothing so useless as doing efficiently that
which should not be done at all.
(P.F. Drucker)

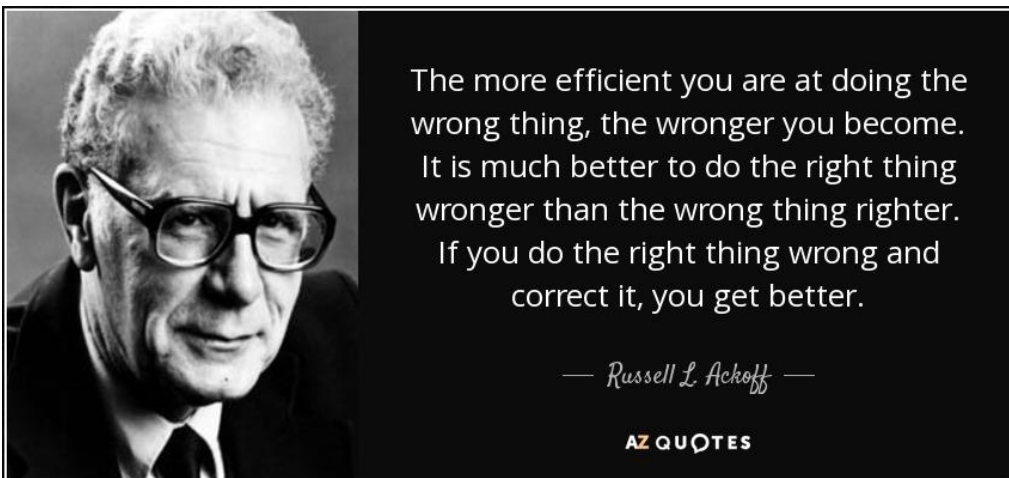
10

DE JUISTE DINGEN GOED DOEN

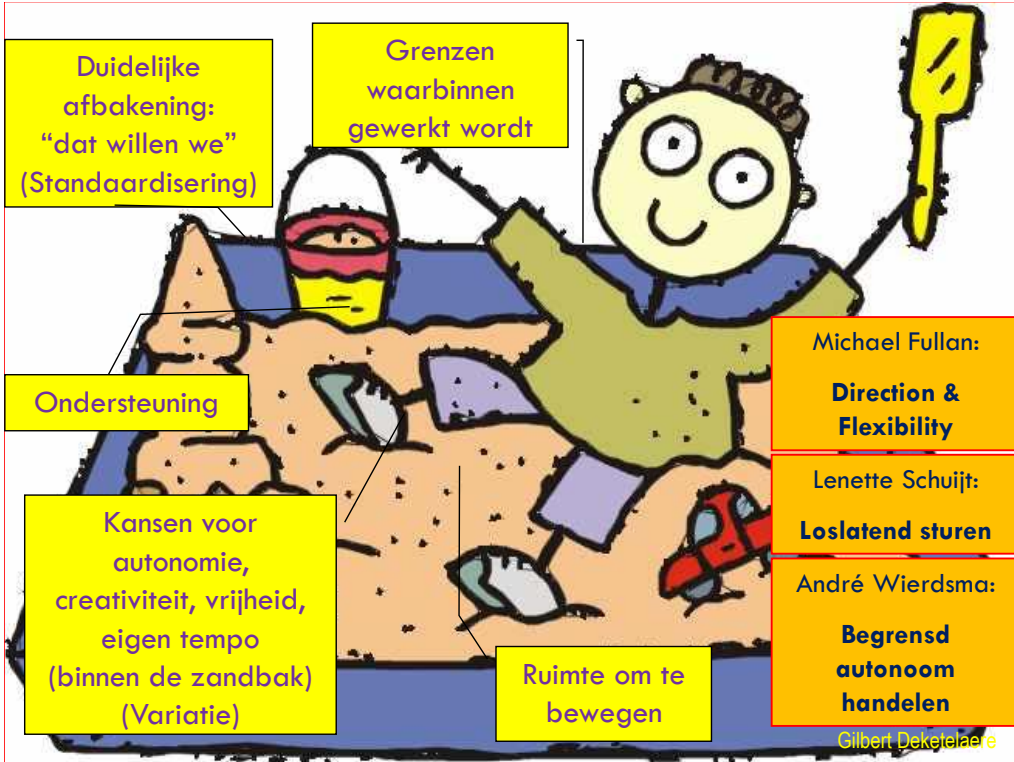
		Dingen goed doen	
		-	+
Juiste dingen doen	+	Potentieel kwaliteitsvol	Kwaliteitsvol
	-	Niet kwaliteitsvol	Schijnbaar kwaliteitsvol

Gilbert Deketelaere

11

12

13

RRR...

Richting

“Reductie in de variatie van de gewenste output”
(Deming)

Ruimte

Rugge steun

Immaterieel
Materieel

Nicolet Theunissen en Hester Stubbé

14

HULPMIDDEL PLANNING: BEHANG-CRITERIA

- **Betaalbaarheid**
  - Is het initiatief betaalbaar voor de betrokkenen?
- **Effectiviteit en rendabiliteit**
  - Zal met het initiatief het beoogde effect gerealiseerd worden?
  - Is een kosten-batenanalyse gunstig?
- **Haalbaarheid, werkbaarheid**
  - Is het initiatief haalbaar voor de betrokkenen?

Vrij vertaald van 'APEASE': Affordability, Practicability, Effectiveness and cost-effectiveness, Acceptability, Side-effects / safety, Equity. (Bron: Michie, Atkins & West, 2014)

15

HULPMIDDEL PLANNING: BEHANG-CRITERIA

- **Aanvaardbaarheid**
  - Wat vinden de betrokkenen van het initiatief?
(Denk aan ZIJ-, WIJ-, HET-, IK- en X-kwaliteit.)
- **Neveneffecten en veiligheid**
  - Zouden er ongewenste neveneffecten of onverwachte, negatieve gevolgen kunnen zijn?
  - Is veiligheid gegarandeerd?
- **Gelijke kansen**
  - Leidt het initiatief tot ongelijke kansen, qua gezondheid, welzijn, levens- en leer/werkomstandigheden?

Vrij vertaald van 'APEASE': Affordability, Practicability, Effectiveness and cost-effectiveness, Acceptability, Side-effects / safety, Equity. (Bron: Michie, Atkins & West, 2014)

16

ACHTERUITKIJKEN: HET WAT EN HET HOE

Back to the basics
van kwaliteitszorg

17

WAT EVALUEREN? METEN IS WETEN WETEN IS METEN IS WETEN (LUC F. GREVEN)

1. Zijn we bezig met de juiste dingen?
(Waarom-vraag) (visie)
  - Aansluitend bij interne/externe verwachtingen
2. Evaluatie van het proces (efficiëntie)
  - Wat liep/loopt goed, wat kan beter? Hoe liep de uitvoering van de planning?
    - Individuele fouten versus organisatiefouten
3. Evaluatie van het resultaat (effectiviteit)
  - Zijn de geplande acties uitgevoerd? Kwamen de beoogde doelen aan bod? (output)
  - Wat heeft het opgebracht? Is het beoogde effect bereikt? (outcome)

18

DE ILLUSIE VAN ROBERT MCNAMARA

Valkuilen bij evaluatie

- ▣ Meten wat makkelijk gemeten kan worden
- ▣ Wat moeilijk te meten valt naast je neerleggen of gebrekkig kwantificeren
- ▣ Aannemen dat wat niet gemeten kan worden onbelangrijk is
- ▣ Aannemen dat wat niet gemeten kan worden niet bestaat

19

Wat je meet,
heeft invloed op
wat je doet.

Als je niet
het juiste meet,
kun je ook niet
het juiste doen.

Joseph Stiglitz, Nobelprijswinnaar
economie

20

HOE EVALUEREN? DATA & DIALOOG

“Without data you are just another person with an opinion.”
(W.E. Deming)

“Without an opinion you're just another person with data.”
(Jef Staes)

“In God we trust; all others bring data.”
(W.E. Deming)

“Not everything that can be counted counts and not everything that counts can be counted.” (Einstein)

“Echte leiders werken met cijfers én mensen”
(Ann Baeke)

“When you see data, doubt them”
(Kaoru Ishikawa)

21

If you torture the data long enough, it will confess.

Ronald Coase, hoogleraar economie

22